

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 14.03.2022. – 18.03.2022.**

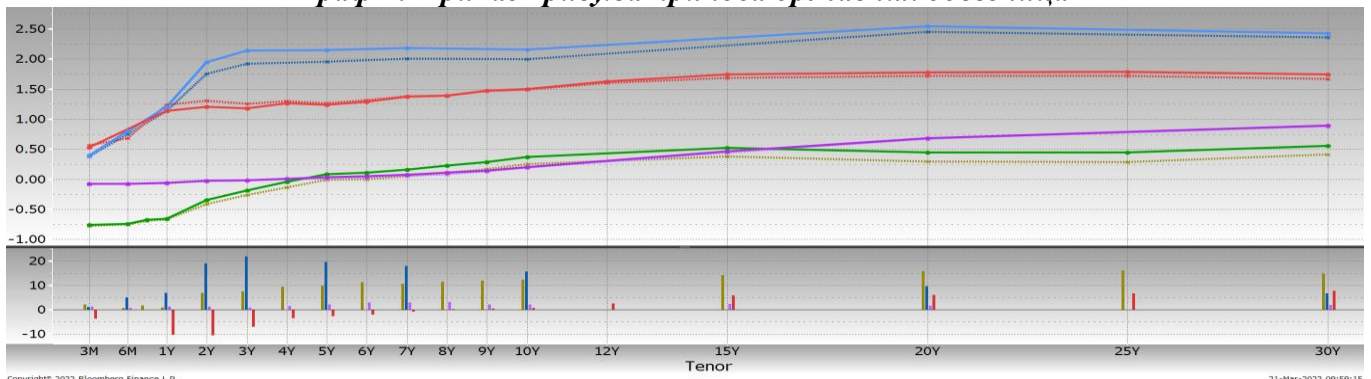
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22	
2 године	-0,41	-	-0,34	↗	1,75	-	1,94	↗	1,32	-	1,21	↘	-0,03	-	-0,02	↗
5 година	-0,01	-	0,09	↗	1,95	-	2,14	↗	1,27	-	1,24	↘	0,02	-	0,04	↗
10 година	0,25	-	0,37	↗	1,99	-	2,15	↗	1,49	-	1,50	↗	0,19	-	0,21	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubilllove

Доспијеће	Приноси			
	11.3.22	-	18.3.22	
3 мјесеца	-0,735	-	-0,732	↗
6 мјесеци	-0,750	-	-0,743	↗
1 година	-0,651	-	-0,644	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 18.03.2022. године (пуне линије) и 11.03.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

На почетку прошле седмице је дошло до израженог раста приноса обвезница еврозоне, као одговор тржишта на вијести везане за могући договор између Украјине и Русије у наредних неколико дана, али и ишчекивања сједнице FOMC-а која је завршена у сриједу (на којој је у коначници донесена одлука да се повећа референтна каматна стопа). Наредног дана приноси обвезница, посебно оних краћег и средњег рока доспијећа, су кориговани наниже, али су већ у сриједу поново забиљежили раст. До краја седмице приноси нису биљежили веће промјене, па се тржиште донекле стабиљизовало, у поређењу са протеклим периодом када су била видљива изузетно волатилна дневна кретања. Ипак, на седмичном нивоу настављен је раст приноса обвезница сигурнијих чланица еврозоне, па су приноси њемачких обвезница повећани између 7 и 12 базних поена, при чему су приноси обвезница у сегменту доспијећа 5 до 10 година забиљежили позитивне нивое. Истовремено, приноси италијанских обвезница са краћим роком доспијећа су смањени за 7 базних поена, док су приноси десетогодишњих обвезница повећани за 4 базна поена. Прошле седмице су објављени финални подаци за инфлацију у еврозони, који су били благо изнад прелиминарних, а према којима је достигнут нови рекордно висок ниво од 5,9%, што би могло да представља изазов за ЕЦБ. Предсједница ЕЦБ Lagarde је указала на потребу флексибилности у смислу могућности креатора монетарне политике да промијене курс дјеловања

уколико то буде потребно будући да рат у Украјини представља ризик од постављања „нових инфлаторних трендова“, којима ће можда бити потребно одређено вријеме да се појаве. ЕЦБ „има у виду“ ризике који би се могли појавити, те је спремна да измијени планове уколико долазећи економски подаци то буду захтијевали. Lagarde је додала да је ЕЦБ све више увјерена да се динамика кретања инфлације у средњем року неће вратити на образац који је био видљив прије пандемије, али да је, такође, потребно да се управља шоком који би у кратком року могао довести инфлацију изнад циљаног нивоа и да утиче на смањење економског раста. Потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да ће ЕЦБ подузети акције уколико увиди ефекте другог круга инфлације и мање чврстих средњорочних инфлаторних очекивања. Његов колега Knot је изјавио да су тржишна очекивања повећања каматне стопе касније током ове године прилично реалистична.

ZEW индекс који мјери очекивано расположење инвеститора у марту је оштро смањен на најнижи ниво од марта 2020. године, односно од почетка ширења пандемије Ковид19, а указује на повећану опрезност инвеститора везано за питање ефеката инвазије Русије на Украјину. Предсједник овог института Wambach је изјавио да рат у Украјини и санкције против Русије значајно умањују економске изгледе за Њемачку, при чему је вјероватноћа рецесије „све већа и већа“. На крају седмице Њемачка је објавила да је са Катаром постигла договор за дугорочно снабдијевање течним природним гасом, што долази након напора проналазка алтернативе за увоз енергије из Русије. Члан УВ ЕЦБ и предсједник Deutsche Bundesbank Nagel је изјавио да тренутно не очекују стагфлацију, иако ће рат допринијети расту инфлације и слабијем економском расту. Додао је да тренутно не постоје знакови спирале цијена плата. Централна банка Француске је објавила да би због кризе у Украјини могло доћи до смањења БДП-а Француске за најмање 0,5% у овој години, као и да би иста могла да допринесе већој инфлацији.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) ФЕБ	5,8%	5,9%	5,1%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) ФЕБ	2,7%	2,7%	2,3%
3.	Стопа инфлације – Француска (финал.) ФЕБ	4,1%	4,2%	3,3%
4.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.) ФЕБ	5,9%	5,8%	5,0%
5.	Стопа инфлације – Италија (финал.) ФЕБ	6,2%	6,2%	5,1%
6.	Трошкови рада – ЕЗ (квартално) IV квартал	-	1,9%	2,3%
7.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка MAP	5,0	-39,3	54,3
8.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ЈАН	-0,5%	-1,3%	2,0%
9.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ЈАН	-9,0	-7,7	-9,7
10.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR) ЈАН	-9,67	-8,03	-11,39
11.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) ЈАН	-	-6,12	-5,34
12.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) ЈАН	-	-5,05	1,1
13.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ЈАН	-	2.713,9	2.678,4
14.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г) ЈАН	4,7%	4,0%	-2,4%
15.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) финал. ЈАН	-2,4%	0,3%	-0,1%
16.	Стопа незапослености – Холандија ФЕБ	-	3,4%	3,6%
17.	Стопа незапослености – Грчка ЈАН	-	12,8%	12,8%

САД

Протекле седмице је одржана сједница FOMC-а на којој је референтна каматна стопа, у складу са очекивањима, први пут од 2018. године, повећана за 25 базних поена (распон 0,25%- 0,50%). Овакав потез Феда усмјерен је првенствено на сузбијање инфлације, која је досегла највише нивое у посљедњих 40 година, док поједини аналитичари процјењују да би распон до краја године могао износити између 1,75%-2,0%. То значи да би до краја године, поред овог повећања, могло бити још шест, што је знатно више у односу на децембарске прогнозе према којима су се очекивала три повећања. Предсједник Феда Powell је изјавио да је америчка економија довољно снажна да издржи раст каматних стопа, те да одржи снажан тренд раста запошљавања и плата. Истакао је да се Фед треба фокусирати да ограничи утицај раста цијена на

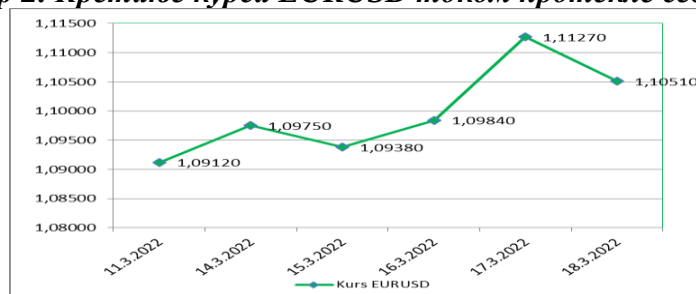
домаћинства, те да очекује да ће инфлација остати изнад циљаног нивоа од 2% све до 2024. године. Поуелл је нагласио да ће Фед примјенити агресивнију политику повећања референтне каматне стопе, уколико се ситуација не побољша. Због високе инфлације и рата у Украјини Фед је смањио прогнозе привредног раста у овој години са претходних 4% на 2,8%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Индекс започетих кућа (М/М)	ФЕБ	3,8%	6,8%	-5,5%
2.	Индекс грађевинских дозвола (М/М)	ФЕБ	-2,4%	-1,9%	0,5%
3.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	ФЕБ	10,0%	10,0%	10,0%
4.	Захтјеви за хипотекарне кредите	11. МАР	-	-1,2%	8,5%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	12. МАР	220.000	214.000	229.000
6.	Водећи индекс	ФЕБ	0,3%	0,3%	-0,5%
7.	Индекс индустријске производње (М/М)	ФЕБ	0,5%	0,5%	1,4%
8.	Искориштеност капацитета	ФЕБ	77,9%	77,6%	77,3%
9.	Обим малопродаје (М/М)	ФЕБ	0,4%	0,3%	4,9%
10.	Индекс улазних цијена (М/М)	ФЕБ	1,6%	1,4%	1,9%
11.	Индекс излазних цијена (М/М)	ФЕБ	1,2%	3,0%	2,8%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0912 на ниво од 1,1051, што представља раст од 1,27% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржана је сједница MPC ВоЕ на којој је донесена одлука да се референтна каматна стопа повећа на претпандемијски ниво односно на 0,75%. Ово је одговор ВоЕ на растућу инфлацију која би, због неизвјесности и рата у Украјини, према неким очекивањима могла да достигне ниво од чак 10% у овој години. MPC је за повећање каматне стопе за 25 базних поена гласао односом 8:1, што је први пут да ВоЕ повећава референтну каматну стопу три пута заредом. Члан MPC ВоЕ Cunliffe је гласао да се политика остави непромијењена. Из ВоЕ је истакнуто да је рат у Украјини утицао на преиспитивање врхунца инфлације у овој години, те се сада очекује да ће инфлација бити неколико процената изнад 7,25% како се раније очекивало. MPC ВоЕ очекује да, уколико се економија настави развијати у складу са централним пројекцијама, вјероватно ће бити потребно скромније поштравање монетарне политике у наредним мјесецима. ВоЕ је истакла и нешто више опрезности у погледу даљег поштравања него што се очекивало, те да MPC наставља и даље да процјењује двостране ризике средњорочних инфлаторних очекивања. Аналитичари су примјетили да овим раним потезом MPC ВоЕ има више простора да одговори на евентуалне будуће неизвјесности него друге централне банке развијених земаља.

Премијер Johnson је изјавио да је оптимистичан везано за питање додатне понуде нафте од стране Саудијске Арабије, што ће помоћи у снижавању цијене нафте, након ратних дејстава у Украјини.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ ФЕБ	-	-48.100	-67.300
2.	Просјечне седмичне зараде ЈАН	4,6%	4,8%	4,6%
3.	ILO стопа незапослености (квартално) ЈАН	4,0%	3,9%	4,1%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, док је апрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,83703 на ниво од 0,83861, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3037 на ниво од 1,3178.

ЈАПАН

Након одржаног састанка у петак, ВоЈ је задржала ултрастимулативну политику непромијењеном, што је у оштрој супротности са осталим централним банкама, које су поштриле монетарну политику како би зауставиле растућу инфлацију. **Одбор ВоЈ је гласао у омјеру 8:1 за задржавање референтне каматне стопе на -0,1% и циљани ниво приноса на десетогодишње државне обвезнице на 0%, као што се и очекивало.** ВоЈ је измијенила формулације везано за инфлаторна очекивања, додавши да очекује раст инфлације, те да су цијене енергије кључни покретач раста цијена. Такође, ВоЈ је изразила забринутост због посљедица рата у Украјини, пошто су глобална финансијска тржишта и тржишта капитала и прије овог била нестабилна, а у међувремену су цијене роба попут сирове нафте се значајно повећале, што захтијева праћење будућег развоја догађаја. На састанку је саопштено да се економија Јапана поправила, иако је уочена одређена слабост са појавом нових случајева Ковид19. Такође, пројекција у вези с личном потрошњом је ревидирана наниже, у периоду поновног избијања пандемије и у току процјена приватних инвестиција.

Гувернер Курода је након конференције у петак изјавио да су овогодишњи прољећни преговори о платама до сада добро напредовали. По његовим ријечима, не зна се колика би могла бити стопа инфлације у априлу, али постоји могућност да ће достићи 2%, додајући да се очекује нагли раст цијена због раста цијене енергије и техничких фактора. Иначе, Јапан је нето увозник великог броја сировина, од сирове нафте, житарица до метала, те је изложен већим трошковима кроз раст цијена које су проузроковане уведеним санкцијама Русији и ратом у Украјини.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама JPY) ФЕБ	-150,0	668,3	2.193,5
2.	Извоз (Г/Г) ФЕБ	20,6%	19,1%	9,6%
3.	Увоз (Г/Г) ФЕБ	26,4%	34,0%	38,7%
4.	Индустријска производња (Г/Г) финал. ЈАН	-	0,5%	2,7%
5.	Основне машинске поруџбине (Г/Г) ЈАН	8,7%	5,1%	5,1%
6.	Искориштеност капацитета (М/М) ЈАН	-	3,2%	-0,4%
7.	Стопа инфлације (Г/Г) ФЕБ	0,9%	0,9%	0,5%
8.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) ФЕБ	0,5%	0,6%	0,2%
9.	Индекс терцијарног сектора (М/М) ЈАН	-1,0%	-0,7%	0,1%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 127,96 на ниво од 131,73. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 117,29 на ниво од 119,17.

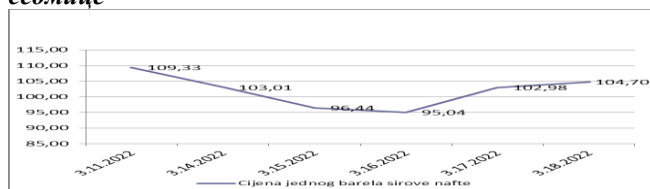
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,33 USD (100,19 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију пада, те се средином седмице нашла на најнижем нивоу у посљедње три седмице. До смањења цијене је дошло под утицајем ублажених неизвјесности око испоруке нафте, док је повећани број заражених вирусом Ковид19 у Кини појачао забринутости на страни тражње за нафтом. На смањење цијене нафте средином седмице утицала су очекивања напретка у преговорима Русије и Украјине, те су поједини аналитичари изнијели став да је, за сада, забринутост тржишта око значајног смањења понуде нафте ишчезла. Ипак, аналитичари сматрају да је пад цијене преувеличан, јер се мирно рјешавање рата у Украјини још увијек чини далеко. Поред тога, залихе нафте у САД су повећане што је, такође, утицало на смањење цијене овог енергента. У четвртак је Међународна агенција за енергију објавила да би понуда од три милиона барела руске нафте и енергената дневно могла бити заустављена од сљедећег мјесеца, што би значило смањену понуду на тржишту. Током трговања у петак цијена нафте је имала тенденцију раста, те се приближавала цијени од 110 USD по барелу под утицајем вијести да се напади Русије на Украјину интензивирају. Поједини аналитичари истичу да слабљење сигнала да ће се рат окончати утиче на раст цијене нафте. Министар финансија Велике Британије је упозорио на штету од 91 милијарду USD по економију и улазак у рецесију, уколико ЕУ забрани увоз нафте и гаса из Русије. Упркос расту цијене нафте у петак, на седмичном нивоу је, ипак, забиљежен пад цијене од 4,23%, што је друга седмица заредом да цијена има тенденцију смањења.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 104,70 USD (94,74 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.988,46 USD (1.822,27 EUR).

Почетком седмице цијена злата је смањена под утицајем глобалног раста приноса на државне обвезнице јер су инвеститори били у ишчекивању састанка FOMC-а. Састанак FOMC-а је завршен у сриједу увече, а цијена је до тада имала тенденцију пада, јер су инвеститори очекивали да ће референтна каматна стопа бити повећана за 25 базних поена под утицајем стално растуће инфлације, али и са циљем обуздавања притисака на раст цијена који је изазван растом цијена добара и енергената, док је дошло до прекида у ланцу испоруке због ратних дејстава на релацији Русија – Украјина.

Цијена злата је у четвртак повећана, упркос повећању каматних стопа Феда, јер су ова очекивања већ била значајно материјализована у цијенама финансијске aktive. Инвеститори су забринуте због исхода ратних дејстава између Русије и Украјине, те су инвестиције усмјеравали у сигурније aktive попут злата.

У петак је цијена смањена и забиљежен је седмични пад цијене јер инвеститори процјењују утицај поштравања монетарне политике Феда. Фед је почео са повећањем каматних стопа за које се очекује да ће бити најагресивније од средине 2000-их година, док је предсједник Феда Powell увјеравао Американце да борба против инфлације неће увести економију САД у рецесију. Управо због поменутих вијести цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила пад од 3,36%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.921,62 USD (1.738,87 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

